

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2268/24
11.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Петар Црњански, адвокат из Београда, Булевар деспота Стефана бр.68а, адреса за пријем писмена Поштански фах бр.15, 11108 Београд 12, против туженог ЈКП Градско саобраћајно предузеће “Београд”, са седиштем у Београду, ул. Кнегиње Љубице бр.29, ради исплате, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 167/23 од 11.9.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 167/23 од 11.9.2023. године у ставовима првом и другом изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца АА из ... и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ЈКП Градско саобраћајно предузеће “Београд”, са седиштем у Београду, да тужиоцу, на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада, која се исплаћује у готовом новцу, за период од јануара 2020. године закључно са октобром 2021. године, исплати укупан износ од 42.679,26 динара и то:

- за јануар 2020. године, износ од 2.063,10 динара, са законском затезном каматом од 11.2.2020. године до исплате;
- за фебруар 2020. године, износ од 1.794,00 динара, са законском затезном каматом од 11.3.2020. године до исплате;
- за март 2020. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 11.4.2020. године до исплате;
- за април 2020. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 12.5.2020. године до исплате;

-за мај 2020. године, износ од 1.883,70 динара, са законском затезном каматом од 11.6.2020. године до исплате;
-за јун 2020. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 11.7.2020. године до исплате;
-за јул 2020. године, износ од 2.063,10 динара, са законском затезном каматом од 11.8.2020. године до исплате;
-за август 2020. године, износ од 1.883,70 динара, са законском затезном каматом од 11.9.2020. године до исплате;
-за септембар 2020. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 10.10.2020. године до исплате;
-за октобар 2020. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 11.11.2020. године до исплате;
-за новембар 2020. године, износ од 1.883,70 динара, са законском затезном каматом од 11.12.2020. године до исплате;
-за децембар 2020. године, износ од 2.063,10 динара, са законском затезном каматом од 12.1.2021. године до исплате;
-за јануар 2021. године, износ од 1.883,70 динара, са законском затезном каматом од 11.2.2021. године до исплате;
-за фебруар 2021. године, износ од 1.794,00 динара, са законском затезном каматом од 11.3.2021. године до исплате;
-за март 2021. године, износ од 2.063,10 динара, са законском затезном каматом од 13.4.2021. године до исплате;
-за април 2021. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 11.5.2021. године до исплате;
-за мај 2021. године, износ од 1.776,06 динара, са законском затезном каматом од 11.6.2021. године до исплате;
-за јун 2021. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 10.7.2021. године до исплате;
-за јул 2021. године, износ од 1.883,70 динара, са законском затезном каматом од 11.8.2021. године до исплате;
-за август 2021. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 11.9.2021. године до исплате;
-за септембар 2021. године, износ од 1.973,40 динара, са законском затезном каматом од 12.10.2021. године до исплате;
-за октобар 2021. године, износ од 1.883,70 динара, са законском затезном каматом од 11.11.2021. године до исплате,

и на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада, која се исплаћује у боновима, за период од јануара 2020. године закључно са октобром 2021. године, укупан износ од 22.604,40 динара и то:

-за јануар 2020. године, износ од 1.375,40 динара, са законском затезном каматом од 11.2.2020. године до исплате;
-за фебруар 2020. године, износ од 1.136,20 динара, са законском затезном каматом од 11.3.2020. године до исплате;
-за март 2020. године, износ од 897,00 динара, са законском затезном каматом од 11.4.2020. године до исплате;

-за април 2020. године, износ од 717,60 динара, са законском затезном каматом од 12.5.2020. године до исплате;
-за мај 2020. године, износ од 1.196,00 динара, са законском затезном каматом од 11.6.2020. године до исплате;
-за јун 2020. године, износ од 1.016,60 динара, са законском затезном каматом од 11.7.2020. године до исплате;
-за јул 2020. године, износ од 1.375,40 динара, са законском затезном каматом од 11.8.2020. године до исплате;
-за август 2020. године, износ од 1.255,80 динара, са законском затезном каматом од 11.9.2020. године до исплате;
-за септембар 2020. године, износ од 598,00 динара, са законском затезном каматом од 10.10.2020. године до исплате;
-за октобар 2020. године, износ од 1.016,60 динара, са законском затезном каматом од 11.11.2020. године до исплате;
-за новембар 2020. године, износ од 1.255,80 динара, са законском затезном каматом од 11.12.2020. године до исплате;
-за децембар 2020. године, износ од 1.375,40 динара, са законском затезном каматом од 12.1.2021. године до исплате;
-за јануар 2021. године, износ од 1.196,00 динара, са законском затезном каматом од 11.2.2021. године до исплате;
-за фебруар 2021. године, износ од 717,60 динара, са законском затезном каматом од 11.3.2021. године до исплате;
-за март 2021. године, износ од 358,80 динара, са законском затезном каматом од 13.4.2021. године до исплате;
-за април 2021. године, износ од 1.315,60 динара, са законском затезном каматом од 11.5.2021. године до исплате;
-за мај 2021. године, износ од 956,80 динара, са законском затезном каматом од 11.6.2021. године до исплате;
-за јун 2021. године, износ од 1.016,60 динара, са законском затезном каматом од 10.7.2021. године до исплате;
-за јул 2021. године, износ од 1.255,80 динара, са законском затезном каматом од 11.8.2021. године до исплате;
-за август 2021. године, износ од 1.315,60 динара, са законском затезном каматом од 11.9.2021. године до исплате;
-за септембар 2021. године, износ од 179,40 динара, са законском затезном каматом од 12.10.2021. године до исплате;
-за октобар 2021. године, износ од 1.076,40 динара, са законском затезном каматом од 11.11.2021. године до исплате, све у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 167/23 од 11.9.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 31.524,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке о трошковима, до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу, на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 36.024,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 167/23 од 11.9.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да исплати тужиоцу, на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада, која се исплаћује у готовом новцу, за период од јануара 2020. године до октобра 2021. године, укупан износ од 42.679,26 динара, у појединачно опредељеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да исплати тужиоцу, на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада, која се исплаћује у боновима, за период од јануара 2020. године до октобра 2021. године, укупан износ од 22.604,40 динара, у појединачно опредељеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом четвртим изреке отказано је припремно рочиште, заказано за 27.9.2023. године у 11,15 часова.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, у ставовима, првом, другом и трећем изреке, што произлази из садржине жалбе. Жалбене разлоге је образложио и жалбене предлоге изнео. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца основана.

У првостепеном поступку, у преиначеном делу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалби.

Првостепени суд је утврдио да међу странкама нису спорне чињенице које се односе на висину туженог захтева и да не постоје друге сметње за доношење одлуке, па је у смислу одредбе члана 291. став 2. Закона о парничном поступку одлучио као у ставовима првом и другом изреке побијане пресуде. Образлажући своју одлуку, првостепени суд се позвао на одредбе чланова 23. став 1. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности Града Београда (“Службени лист града Београда”, бр.78/2018), одредбе члана 46. став 1. и став 2.

Колективног уговора туженог (“Службени лист града Београда”, бр.96 од 11.10.2018. године), одредбе члана 64. став 1. и 3. истог колективног уговора, Анекс 1 Колективног уговора туженог (“Службени лист града Београда”, бр.145 од 31.12.2019. године, те одредбе члана 118. став 1. тачка 5. и 105. став 2. Закона о раду, па је закључио да накнада трошкова за исхрану у току рада представља саставни део зараде у смислу одредбе члана 105. став 2. и 3. Закона о раду, те да износ од 500,00 динара по радном дану садржи порез и доприносе, што је прописано и одредбом члана 3. Анекса 1 Колективног уговора туженог којим је допуњен члан 46, тако што је после става 2. додат став 3. којим је прописано да се под зарадом из става 2. тог члана подразумева се зарада која садржи порез и доприносе који се исплаћују из зараде, па како је тужени исплатио тужиоцу у спорном периоду накнаду трошкова за исхрану у току рада у бруто износу од 500,00 динара по радном дану, то је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован, а такође и акцесорни тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износе разлике накнаде трошкова за исхрану у току рада.

Доносећи одлуке садржане у ставовима првом и другом изреке побијане пресуде првостепени суд је, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право, на чију правилну примену другостепени суд пази по службеној дужности, а на коју неправилност тужилац основано указује у жалби.

Одредбама члана 118. став 1. тачка 5. и став 2. Закона о раду (“Службени гласник РС”, број 24/05...75/14), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин, а висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана, мора бити изражена у новцу.

Одредбом члана 4. став 2. истог закона, прописано је да Колективни уговор код послодавца, правилник о раду и уговор о раду морају бити у сагласности са законом, а код послодавца из чл. 256. и 257. овог закона - и са општим и посебним колективним уговором.

Према одредби члана 10. став 2. Закона о раду, колективним уговором код послодавца не могу се утврдити мања права и неповољнији услови рада запосленом од права и услова утврђених општим, односно посебним колективним уговором који обавезује тог послодавца.

Одредбом члана 23. став 1. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности Града Београда (“Службени лист града Београда”, бр.78/2018), прописано је да запослени има право на месечну накнаду за трошкове исхране у току рада у висини 500,00 динара по радном дану.

Исплатом накнаде трошкова за исхрану у току рада у нижем износу од припадајућег нето износа од 500,00 динара по радном дану, тужиоцу су дата мања права од права утврђених Колективним уговором туженог (“Службени лист града Београда”, број 96 од 11.10.2018. године) и Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности Града Београда, па је погрешан закључак првостепеног суда да тужиоцу не припада разлика између исплаћене и

припадајуће накнаде тих трошкова у складу са наведеним колективним уговорима.

Иако се сматра зарадом у ширем смислу тог појма одређеног правилима из члана 105. став 3. Закона о раду (јер се на та примања плаћају порези и доприноси који терете зараду), накнада трошкова за исхрану у току рада, прописана правилима из члана 118. став 1. тачка 5. Закона о раду, има карактер накнаде за повећане трошкове које запослени има док ради, а не карактер накнаде за обављени рад из чланова 106. и 107. Закона о раду. Према наведеним одредбама, зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде. Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада, привремено се уређује основица, односно основна зарада запосленог и сви елементи који служе за обрачун и исплату зараде, па се правила из члана 4. тог закона о ништавости сваке одредбе којом се врши повећање основице, коефицијента или било ког другог елемента чијом изменом би дошло до повећања плате и другог сталног примања код корисника јавних средстава, не могу односити на накнаду трошкова које запослени има по основу исхране у току рада.

На такав закључак указује и посебан део образложења предлога закона (који је без измене усвојен), на који се позива и Уставни суд у решењу Иуз 623/2014 од 25.7.2018. године, донетом поводом иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и сагласности са потврђеним међународним уговорима наведеног закона. Да је циљ законодавца било само умањење основне плате и забрана њеног увећања, указују правила из члана 9. став 1. и 2. истог закона, којима је одређено да ће Влада Републике Србије у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона, ускладити прописе и друге акте који се односе на основице, а чији је доносилац, са одредбама овог закона и ускладити друге опште акте којима је утврђена основица за обрачун и исплату плата код корисника јавних средстава, на које се ти прописи и општи акти односе. По ступању на снагу наведеног закона, Влада Републике Србије није умањила основице за обрачун накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, већ је на основу овлашћења из члана 246. став 2. Закона о раду, закључила Посебан колективни уговор за територију Републике Србије за јавна предузећа у комуналној делатности. Ову врсту колективних уговора Влада РС закључује са репрезентативним синдикатом када постоји оправдани интерес у циљу обезбеђивања једнаких услова рада, па вредности накнада утврђених овим колективним уговором очито представљају правичан баланс између захтева општег интереса заједнице за стабилизацију јавних финансија и заштите основних права запослених.

Сходно изнетим разлозима, побијана пресуда је преиначена у ставовима првом и другом изреке и тужбени захтев тужиоца је у целости усвојен, у висини која није била спорна међу парничним странкама.

Како је преиначена првостепена пресуда и тужбени захтев тужиоца усвојен, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу трећем изреке првостепене пресуде, и обавезан тужени да, у смислу одредаба чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, тужиоцу накнади потребне трошкове првостепеног поступка и то за састављање тужбе у износу од 9.000,00 динара и за

состављање једног образложеног поднеска од 18.7.2023. године у износу од 13.500,00 динара, у којим износима су били опредељени ти трошкови у време доношења побијане пресуде, као и за таксу за тужбу и за првостепену пресуду у износу од по 4.512,00 динара, што укупно износи 31.524,00 динара, а одмерени су применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе Закона о судским таксама. На досуђени износ трошкова, тужиоцу је досуђена законска затезна камата у смислу одредаба чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима. Тужиоцу не припада накнада трошкова поступка за састав поднеска од 21.9.2023. године уз који је суду доставио доказ о плаћању судске таксе, као ни поднеска са захтевом за накнаду трошкова од 25.9.2023. године, јер не представљају потребне трошкове за вођење парнице, с обзиром на то да је трошкове за које му припада накнада определио у тужби и поднеску од 18.7.2023. године.

Тужиоцу, који је успео у поступку по изјављеној жалби, припада накнада трошкова другостепеног поступка у смислу одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку, за састављање жалбе у износу од 27.000,00 динара и за судску таксу за жалбу и за другостепену пресуду у износу од по 4.512,00 динара, што укупно износи 36.024,00 динара, а одмерени су према важећим Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи Закона о судским таксама.

Из изнетих разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредаба чланова 394. тачка 4, 401. тачка 3. и 165. став 2. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11... 18/20) одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**